

LUX FILM DAYS

3 FILMER
24 SPRÅK
28 LÄNDER

WOMAN AT WAR (KONA FER Í STRÍÐ)

En film av Benedikt Erlingsson
Island, Frankrike, Ukraina

WOMAN AT WAR (KONA FER Í STRÍÐ)

EN FILM AV BENEDIKT ERLINGSSON

50-åriga Halla är körledare i Reykjavík. Hon älskar sitt vackra Island med dess enastående natur, men känner stor oro över den globala uppvärmningen och miljökatastroferna. Hon är särskilt upprörd över den planerade utbyggnaden av en aluminiumfabrik. I hemlighet saboterar hon högspänningsledningar för att sätta fabriken ur bruk och öka medvetenheten hos allmänheten. Men hennes aktioner störs av ett besked som hon inte längre vågade hoppas på. I flera år har hon varit adoptionssökande och nu får hon veta att en liten flicka sitter och väntar på henne i Ukraina.

Woman at War är en saga med miljöpolitiskt budskap som, ofta med humor, ifrågasätter meningen med individuella handlingar när man ställs inför myndigheters tröghet i kampen mot den globala uppvärmningen.

EN MILJÖSAGA

Från första stund känns *Woman at War* som en saga med miljötema. Filmen börjar med en scen där Halla med pilbåge skjuter en pil över en högspänningsledning för att sätta trådarna i kontakt med varandra. Huvudpersonen leder på så sätt tankarna till figurer som Wilhelm Tell eller Robin Hood: en ensam hjältinna som på ett spektakulärt och skickligt sätt skapar en slående effekt. Intrycket förstärks när vi senare får reda på att Halla, som är en ödmjuk men handlingskraftig person, angriper aluminiumindustrin, dvs. en motståndare som är mycket starkare än hon själv. När hon filmas av en drönare och tar på sig ansvaret för sabotageaktionerna kallar hon sig "Bergskvinnan" och döljer sitt ansikte bakom en mask (föreställande Nelson Mandela!) – två drag som gör bilden av henne som "maskerad hämnare" komplett.

Även andra aspekter i filmen påminner om en saga eller fabel. Utöver oklarheterna kring huvudpersonen (hur har hennes tidigare liv sett ut? hur försörjer hon sig?) kan man exempelvis notera en viss distans som med jämna mellanrum skapas genom att en liten orkester eller tre ukrainska sångerskor dyker upp i bild. Dessa två grupper, som på ett sätt illustrerar Hallas känslor, uppenbarar sig än som spjuveraktiga färdkamrater, än som en antik kör som bryter mot spelfilmens grundläggande regler. Även om filmkonsten vill få oss att stänga av vårt omdöme för en stund och tro på det vi ser, påminns vi samtidigt om att det rör sig om fiktion när musikerna eller sångerskorna visar sig.

Men utöver dessa regival bidrar kanske handlingens ytlighet ännu mer till att filmen känns som en saga. Kärnan i konflikten mellan Halla och fabriken utvecklas exempelvis inte. Varför attackerar hon just aluminiumindustrin och inte någon annan bransch? Vilket specifikt hot mot miljön utgör denna industri? På vilket sätt påverkar de kinesiska investeringarna situationen? Vad exakt förväntar sig Halla? Ingen av dessa frågor får något svar. Halla försvarar helt enkelt Naturen med stort N som en förutsättning för att mänskligheten, och i stort allt liv på jorden, ska kunna överleva, och motsätter sig industrin som med sina föroreningar bär ett stort ansvar för den globala uppvärmningen och miljökatastrofer världen över. "Det är inte jag som är kriminell, utan de", säger hon till fårfarmaren som hjälper henne. Motsättningen är summarisk och dualistisk, som i sagornas värld.

EN INDIVIDUELL KAMP

Halla, som ensam och anonym angriper en mäktig industri med internationellt kapital i ryggen, utgör ett exempel på en ganska vanlig fantasi om att "förändra världen på egen hand". Det finns en tillfredsställelse i att se huvudpersonen i hemlighet bryta mot förbud för sina övertygelsers skull. Som åskådare dras man med i handlingen, risktagandet, spänningen och stänger nog av sitt kritiska tänkande en stund för att heja på hennes djärva upptåg. Debatten som Hallas aktioner ger upphov till förblir mest ett bakgrundsbrus, och märks bara i glimtar från tv-sändningar där det talas om sabotagen och deras ekonomiska konsekvenser. Så är det i alla fall fram tills hon en dag hör en okänd kvinna prata om "Bergskvinnan" och klaga på hur levnadskostnaderna antagligen kommer att öka. Hallas handlingar skulle med andra ord kunna få omedelbara negativa följder för vanliga människors liv – och särskilt för de fattigaste, vilket definitivt inte är hennes avsikt. Antagligen skulle Halla inte bli så beklämd av denna kommentar om inte hennes tvillingsyster Åsa också gav sig in i diskussionen för att ifrågasätta om det går att rättfärdiga individuella aktioner med stora följder. Är det legitimt att begå handlingar som får konsekvenser för personer som inte är ansvariga för det man vill fördöma?

Halla går in för spektakulära aktioner med långtgående konsekvenser som reaktion på ett mycket allvarligt problem där det krävs brådskande insatser, medan Åsa förespråkar idén med många små gärningar med begränsade konsekvenser. "Droppen urholkar stenen", säger hon. Ur det perspektivet är adoptionen av Nika inte bara en tillfällighet som leder till att Halla ger avkall på sina planer, avbryter de drastiska aktionerna och offentliggör sitt manifest tidigare än planerat, utan en insats i sig. Att rädda Nika, att föra henne bort från misär och övergivenhet (och översvämningar ...), det är också att "rädda världen", menar Åsa. På så vis möts dessa två motstridiga synsätt i denna lilla flicka – å ena sidan att använda stora medel för att uppnå oproportionerliga mål och, å den andra, att utföra begränsade insatser med rimliga mål men som genom upprepning och ackumulering kan leda till djupgående förändring. Adoptionen kommer förstas att förändra livet för både flickan och hennes mor, och säkert också för deras närstående.

EN POLITISK KAMP

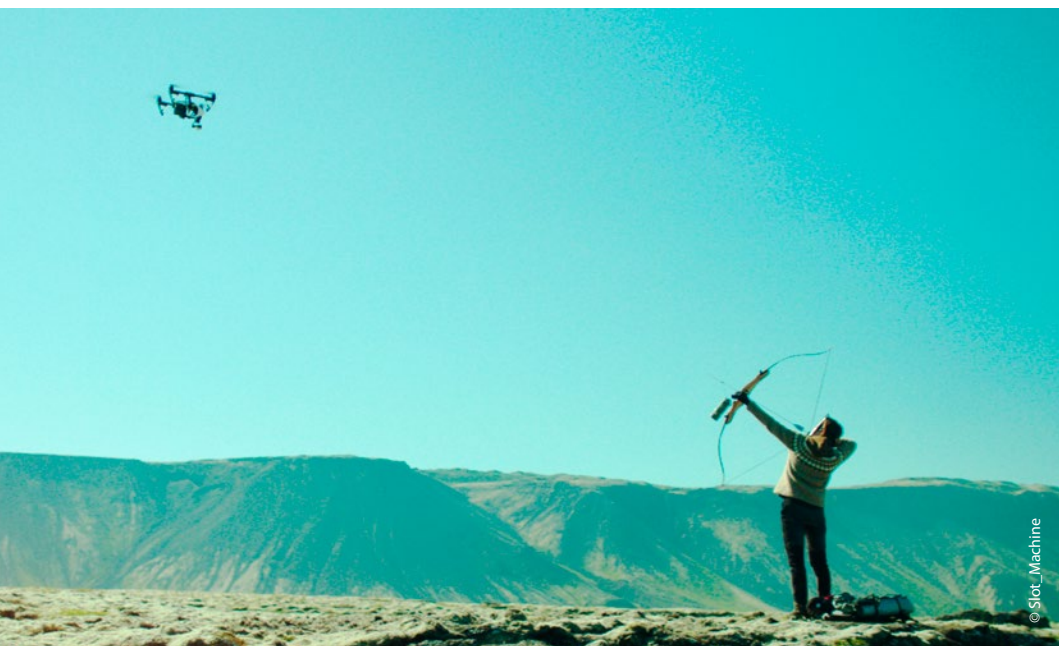
Med sina sabotage angriper Halla den isländska industrin, men också regeringen, eftersom det ligger i dess intresse att ekonomin på intet sätt bromsas upp. Hallas kamp är politisk. I hennes manifest blir människans lagar underställda andra, nedärvda och överordnade lagar. Baldwin, hennes medhjälpare i regeringskansliet, tycker att formuleringen är klumpig, kanske till och med riskabel. Medierna grottar mycket riktigt snabbt ner sig i frågan och spekulerar om vilka dessa "lagar" är och vad de omfattar. Uttrycket är öppet för alla möjliga, både galna och extremistiska, tolkningar. I medierna nämns även ordet demokrati – "Bergskvinnans" metoder anses antidemokratiska eftersom de utgår från en enda persons vilja. Men utöver diskursen och orden som ligger inom mediernas och regeringens kontroll – exempelvis kallas sabotagen "våldsamma", trots att Halla stödjer sig på Gandhis och Nelson Mandelas tankar om icke-våld – beskriver filmen två verkligheter som står i skarp kontrast till varandra. Samtidigt som regeringen och medierna hänvisar till demokratin installeras övervakningskameror och högteknologiska lösningar används för att hitta sabotören. Man uppmanar även till angiveri, begraver manifestet genom att underblåsa en mängd påståenden som misstänkliggör "Bergskvinnan" och arresterar en stackars sydamerikansk turist tre gånger! För övrigt visas republikens president i ett löjets skimmer, reducerad till rollen som turistguide. Halla lever däremot i enlighet med sina principer och i harmoni med naturen. Hon lägger sig på marken och trycker kinden mot jorden, hon känner sig hemma i bergen och lyckas alltid gömma

sig, om det så är i en spricka, under ett dött får eller i en flod när hon hoppar i vattnet för att undkomma en drönare. Fårfarmaren som hjälper Halla ingriper eftersom han tror att hon ingår i ett släkträd nära hans eget, vilket visar på hur viktigt det sociala kittet och familjesammanhållningen är. Hans hjälp är dessutom särskilt värdefull eftersom han känner sina marker utan och innan – han kan utifrån landskapet förutse Hallas flyktväg och bär henne till en varm källa för att värma upp henne. För att inte tala om fåren, som både symboliserar uråldrig pastoralism och hjälper Halla att ta skydd och undgå att upptäckas.

Man får heller inte glömma Islands självständighet och utropandet av republiken, som återkommer flera gånger i filmen. På det politiska planet framstår de bara som anekdoter, till exempel turistutflykten till republikens vagga Tingvalla, medan de är högst betydelsefulla för Halla, som sprider sitt manifest framför parlamentet nedanför statyn av Jón Sigurðsson, ledare för den pacifistiska isländska självständighetsrörelsen, och för fårfarmaren som vill ha tillbaka sin bil i tid till nationaldagen ... Styrkan hos Halla, med all hennes spontanitet, aningslöshet, uppriktighet och djupa övertygelse, är klart mer övertygande än de ränker och kalkyler som presidentens rådgivare ägnar sig åt.

ETT OVÄNTAT DJUP?

Filmens sista scen är lite tvetydig. Det är överraskande att en film med så många äventyrliga och humoristiska inslag avslutas med följande bild: en grupp personer, däribland Halla med den lilla flickan i famnen och de sex musikerna som följt henne genom hela filmen, stiger av en buss och vadar ut i vattnet med ryggen vänd mot publiken. Filmens lyckliga slut, då Halla får åka hem med lilla Nika, överskuggas av en märklig känsla och ett visst allvar. För att komma hem till Island måste de vandra genom ett översvämmat område ... Så även om hjältinnans och hennes lilla dotters egen historia är slut, fortsätter den kollektiva historien. På olika håll i världen fortsätter fattiga människor att förlora sina hem, ägodelar och marker på grund av klimatrelaterade katastrofer.

© Slot_Machine

FRÅGOR ATT DISKUTERA

- Håller du själv spontant mer med Halla eller med Ása? Tycker du att det är bättre att "slå hårt" för att förändra saker och ting eller att små dagliga handlingar kan leda till djupgående förändringar? Anser du att kampen mot den globala uppvärmningen är så brådsakande att små handlingar i vardagen inte räcker till?
- Porträtten på Nelson Mandela och Gandhi hemma hos Halla visar att hon handlar utifrån principen om icke-våldsamt motstånd. Genom att ofta använda sig av humor får filmen oss helt klart att ta Hallas parti. Tror du att humor kan vara ett vapen? I vilket sammanhang? Under vilka omständigheter?
- De två systerarna förkroppsligar båda en sorts harmoni, var och en på sitt sätt. Harmoni genom körsång, harmoni genom tai chi-rörelser, harmoni i förhållandet till naturen, harmoni genom yoga ... Finns det inte också en sorts harmoni i den andra änden av filmens filosofiska spektrum, i de storindustrier som Halla slåss emot? De högsänningsledningarna som hon attackerar kan väl också ses som redskap för en fantastisk, konstgjord harmoni?
- Vad tänker du om Ásas påstående "du räddar ett barn och hela världen på samma gång"? Vad betyder det, enligt dig?

les grignoux

EUROPEISK FILM FÖR EN PUBLIK I HELA EUROPA

LUX-filmpriset fortsätter att omfatta en häpnadsväckande mängd olika genrer och röster genom filmer av unga talangfulla regissörer från Europa. Europaparlamentet presenterar de tre filmer som tävlar om LUX-filmpriset 2018:

STYX, av Wolfgang Fischer, Tyskland/Österrike

THE OTHER SIDE OF EVERYTHING (*Druga strana svega*), av Mila Turajlić, Serbien/Frankrike/Qatar

WOMAN AT WAR (*Kona fer í stríð*), av Benedikt Erlingsson, Island/Frankrike/Ukraina

Filmerna tar på ett varmt och intelligent sätt upp aktuella ämnen, och återspeglar skeenden i dagens Europa. De visar personer som med öppna ögon iakttar världen omkring sig för att försöka förstå verkligheten och de samhällen eller grupper som de är en del av. Genom att våra historier berättas och förstärks av de känslor som en film kan förmedla, lyfts den europeiska filmens kvalitet och mångfald fram, liksom dess betydelse för att skapa sociala värden och kulturella gemenskaper. Se gärna filmerna under den sjunde upplagan av LUX-filmdagarna.

LUX-FILMPRISET

Kulturen spelar en grundläggande roll för våra samhällen.

Det var denna tanke som fick Europaparlamentet att 2007 lansera LUX-filmpriset. Genom priset vill parlamentet bidra till att öka distributionen av europeisk film i Europa och uppmuntra till europeisk debatt om viktiga samhällsfrågor.

LUX-filmpriset är ett mycket speciellt initiativ. Medan de flesta europeiska samproduktioner enbart visas i ursprungsländerna och sällan sprids till andra länder, inte ens inom EU, ger LUX-filmpriset tre europeiska filmer den sällsynta möjligheten att få undertexter på Europeiska unionens 24 officiella språk.

Vinnaren av LUX-filmpriset röstar fram av Europaparlamentets ledamöter och offentliggörs den 14 november 2018.

LUX-FILMDAGARNA

LUX-filmpriset har även gett upphov till LUX-filmdagarna. Sedan 2012 presenteras tre filmer som tävlar om LUX-filmpriset för en bredare publik i Europa under LUX-filmdagarna.

Under LUX-filmdagarna är alla välkomna att ta del av en oförglömlig kulturupplevelse som inte känner några gränser. Från oktober 2018 till januari 2019 kan du träffa filmentusiaster från hela Europa genom att gå och se de tre tävlande filmerna på något av Europeiska unionens 24 officiella språk. Glöm inte att rösta på din favoritfilm på vår webbplats luxprize.eu eller på vår Facebooksida!

PUBLIKENS OMNÄMNANDE

LUX-filmprisets publikpris kallas Publikens omnämning. Glöm inte att rösta på en av de tre filmerna före den 31 januari 2019! Du får kanske chansen att delta på den internationella filmfestivalen i Karlovy Vary i juli 2019 – på inbjudan av Europaparlamentet – och tillkännage namnet på den film som fått publikens omnämning.

SE,
DISKUTERA
OCH RÖSTA!

@luxprize

#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

REGI: Benedikt Erlingsson

MANUS: Benedikt Erlingsson, Ólafur Egill Egilsson

SKÁDESPELARE: Halldóra Geirharðsdóttir, Jóhann Sigurðarson, Juan Camillo Roman Estrada, Jörundur Ragnarsson, Davíð Þór Jónsson, Magnús Tryggvason Eliassen, Ómar Guðjónsson, Haraldur Stefansson

FOTO: Bergsteinn Björgúlfsson

PRODUCENTER: Marianne Slot, Benedikt Erlingsson, Carine Leblanc

PRODUKTION: Slot Machine, Gulldrengurinn, Solar Media Entertainment, Köggull Filmworks, Vintage Pictures

ÅR: 2018

SPELTID: 101 minuter

GENRE: Drama

LÄNDER: Island, Frankrike, Ukraina

ORIGINALSPRÅK: Isländska (engelska, spanska)

DISTRIBUTÖR: Scanbox

Text färdigställd i juli 2018

© Slot_Machine

© Slot_Machine